

שעם של הוד

האנשים

גם אם היד לא מסגירה את מוצאו, היא מסגירה גם מסגירה את פנימיותו ותוכנו התלמודי. לפיתת יד של אהבת חיים היא.

ואולי הוא בכלל יהודי ירושלמי, שלא יצא מימיו מתחומי ארץ ישראל, ואת עשרות שנותיו הראשונות, הוא חי בבתי מחסה בעיר העתיקה. וב-1948, כשנפלה העיר העתיקה בידי הלגיון הירדני, צרר אף הוא את מטלטליו המועטים בתוך שק, וצעד לעבר שכונת בתי אונגרין למצוא מחסה חדש, ובשעות הללו של צער עמוק על נפילת העיר העתיקה חרץ השק קמטים וסימנים נצחיים בידיו...

דמותו של הישיש נשארה מחוץ לפוקוס ממושטשת מעט, רק היד חרוצת הקמטים נראית בחדות כשהיא לופתת באצבעותיה הישיות גמרא גדולה, בתנועה המזכירה אדם הנאחז בכל כוחותיו בקרש בודד הנשאר לפליטה מהסערה שהטביעה את ספינתו בלב ים.

המקום: בית כנסת "אונגרישע" (הידוע בכינויו הרישמי: חתם סופר) בבתי אונגרין שבמאה שערים.

הישיש: יתכן שהוא אחד מאותם יוצאי הונגריה ששיקמו את חייהם בשכונה מחדש לאחר השואה, והקמטים שבידו הם לא רק מהשנים הרבות שחלפו על גופו, אלא גם ממחנות העבודה בשואה הארורה. אף יתכן שהצוררים הנאצים הצליחו לצרוב על היד המסתתרת מתחת לקפוטה השחורה מספר כחול, מזכרת עולם מהמרפפות באושוויץ.

על אהת בוודאי, ובוודאי, כמה וכמה

דמותו של הישיש נשארה מחוץ לפוקוס מטושטשת מעט, רק היד חרוצת הקמטים נראית בחדות כשהיא לופתת באצבעותיה הישישות
גמרא גדולה, בתנועה המזכירה אדם הנאחז בכל כוחותיו בקרש בודד הנשאר לפליטה מהסערה שהמביעה את ספינתו בלב ים.
המקום: בית כנסת "אונגרישע" (הידוע בכינויו הרישמי: חתם סופר) בבתי אונגריין שבמאה שערים. הישיש: יתכן שהוא אחד מאותם יוצאי הונגריה

ששיקמו את חייהם בשכונה מחדש לאחר השואה, והקמטים שבידו הם לא רק מהשנים הרבות שחלפו על גופן, אלא גם ממחנות העבודה בשואה

אל'יבנ דבול עקמא

ע ל פ י ש י ט ת כ ל ה ע ו ל ם

דמותו של
הישיש נשארה מחוץ לפוקוס
מטושטשת מעט, רק היד חרוצת
הקמטים נראית בחדות כשהיא
לופתת באצבעותיה הישישות גמרא
גדולה, בתנועה המזכירה אדם
הנאחז בכל כוחותיו בקרש בודד
הנשאר לפליטה מהסערה
שהטביעה את ספינתו בלב ים.

המקום: בית כנסת "אונגרישע"
(הידוע בכינויו הרישמי: חתם סופר)
בבתי אונגרין שבמאה שערים.

הישיש: יתכן שהוא אחד מאותם יוצאי
הונגריה ששיקמו את חייהם בשכונה
מחדש לאחר השואה, והקמטים
שבידו הם לא רק מהשנים הרבות
שחלפו על גופו, אלא גם ממחנות
העבודה בשואה הארורה. אף יתכן
שהצוררים הנאצים הצליחו לצרוב על
היד המסתתרת מתחת לקפוטה
השחורה מספר כחול, מזכרת עולם
מהשרפות באושוויץ.

ואולי הוא בכלל יהודי ירושלמי, שלא יצא
מימיו מתחומי ארץ ישראל, ואת עשרות
שנותיו הראשונות, הוא חי בבתי מחסה בעיר
העתיקה. וב-1948, כשנפלה העיר העתיקה
בידי הלגיון הירדני, צרר אף הוא את מטלטליו
המועטים בתוך שק, וצעד לעבר שכונת בתי
אונגרין למצוא מחסה חדש.

ההצלה

הת

ה,

פ,

פ,

ת

ת

ת

ת

ת

ת

ת

המקום: בית כנסת "אוונגרשע" (הידוע בכינויו הרישמי: חתם סופר) בבתי אוונגרין שבמאה שערים. הישיש: יתכן שהוא אחד מאותם יוצאי הונגריה ששיקמו את חייהם בשכונה מחדש לאחר השואה, והקמטים שבידו הם לא רק מהשנים הרבות שחלפו על גופו, אלא גם ממחנות העבודה בשואה הארוכה. אף יתכן שהצוררים הנאצים הצליחו לצרוב על היד המסתתרת מתחת לקפוטה השחורה מספר כחול, מזכרת עולם מהמשרפות באושוויץ.

דמותו של הישיש נשארה מחוץ לפוקוס מטושטשת מעט, רק היד חרוצת הקמטים נראית בחדות כשהיא לופתת באצבעותיה הישישות גמרא גדולה, בתנועה המזכירה אדם הנאחז בכל כוחותיו בקרש בודד הנשאר לפליטה מהסערה שהטביעה את ספינתו בלב ים.

המקום: בית כנסת "אוונגרשע" (הידוע בכינויו הרישמי: חתם סופר) בבתי אוונגרין שבמאה שערים. הישיש: יתכן שהוא אחד מאותם יוצאי הונגריה ששיקמו את חייהם בשכונה מחדש לאחר השואה, והקמטים שבידו הם לא רק מהשנים הרבות שחלפו על גופו, אלא גם ממחנות העבודה בשואה הארוכה.

ואולי הוא בכלל יהודי ירושלמי, שלא יצא מימיו מתחומי ארץ ישראל, ואת עשרות שנותיו הראשונות, הוא חי בבתי מחסה בעיר העתיקה. וב-1948, כשנפלה העיר העתיקה בידי הלגיון הירדני, צרר אף הוא את מטלטליו המועטים בתוך שק, וצעד לעבר שכונת בתי אוונגרין למצוא מחסה חדש.

ברוך יערי

כאן ביקש לצלם ולהתחבר אל רבדיה העמוקים והטהורים של ירושלים, זו המצויה אצל נקיי הדעת של הישוב הישן בירושלים.

ברוך יערי מסתובב בתלמודי התורה ובבתי מלאכה, בבתי כנסת צנועים ובבתי מדרש שוקקי חיים, בסמטאות הצרות ובבתיהם של ישישים. הוא חושף באמצעות מצלמתו עוד ועוד פינות קדושות ועתיקות שכאילו עצרו מלכת. שכיות חמדה אחרונות שלא נגררו אחר החדשנות הנוצצת והריקנית, ונשארו בטהרתן כפי שהיו בשנים קדמוניות. מקומות המזכירים את יהודיה התמימים של העיר העתיקה לפני נפילתה, ואולי פה ושם אף את יהודי אירופה שלפני המלחמה: גלותיים משהו, מיושנים לא מעט - אך עטופים ואפופים בניחוח יהודי עתיק, טמיר ונעלם.

ברוך יערי משתדל בכל מאוודו לא להתערב ולא לגעת במצולמיו, לא לעוות ולא לשנות. רק לנסות ולתפוס את הרגע עם מלוא החוויה הנפשית העמוקה שהם שרויים בה. המצולמים שלו לרוב הם ילדים או ישישים שפנימיותם פורצת החוצה על פניהם ואינה מכוסה ומודחקת. פנים שאמרות ירושלים יהודית ותמימה. ליותר מזה הוא לא זקוק!

ברוך יערי, בחור ישיבה שחי את חייו בין הסטנדר לארון הספרים, בין הוויות אביי ורבא, בין קושיות ה'קצות' לתירוצי ה'נתיבות'.

נפשו הרגישה נמשכת אל ההתבוננות המעמיקה ואל הצלילה לנבכי הסוגיה. בבית המדרש לימד אותו לחתור אל הנקודה הפנימית, לחפש את המהלך הבהיר שיפשוט את כל הספקות ויאיר את העיניים.

בצילום מצא בחור הישיבה כלי ביטוי לרגשותיו הפורצים. בעדשה המתמקדת בנקודה אחת, מדויקת, חדה, מפוקסת אל לב ההתרחשות הרוחשת והסואנת - מצא ברוך יערי כלי ביטוי שיביא לידי מיצוי את יכולת ההתבוננות המופלאה שלו.

ירושלים סיפקה באותם ימים עבודה מסביב לשעון: האינתיפאדה פרצה במלוא עוזו, רירות על שכונת גילה, פיגועי התאבדות ברחוב יפו, ישיבות ממשלה דרמטיות והפגנות סוערות של תנועות הימין. גם העולם החרדי ידע טלטלות, עצרות תפילה רוויות כאב ומערכות בחירות גורליות. אט אט החל ברוך יערי לכבוש את מקומו בעיתונות החרדית. תמונותיו

התפרסמו בעמודים הראשונים של 'יתד נאמן', 'משפחה', 'יום ליום', 'בקהילה' ועוד.

זווית המבט הייחודית של ברוך יערי, נפשו הרגישה והכרת הניואנסים של העולם החרדי שכה חסרה לצלמים החילוניים ולסוכנויות הצילום הזרות, הבטיחו לו עתיד מזהיר בתחום צילום החדשות בעיתונות החרדית.

אך דווקא בשיא נסיקתו החליט ברוך יערי לפרוש מכל עיסוק פוליטי וחדשותי, כולל צילום של חדשות פנים-חרדיות. הוא ראה פוליטיקאים בשעותיהם הקטנות ואישי ציבור בעליבותם. הוא מאס ברעב המתמיד לסקופ ולצילום הבלעדי. הוא בחל בהפיכת כל אסון להזדמנות צילום. הוא לא היה מסוגל להלך בין חלקי גופות להתרכז בזוויות ובקונטרסטיות. הוא לא היה מסוגל להסתובב בין אנשים גוססים ולהצטמצם בצמצם.

דווקא בשיא פריחתו המקצועית, נטש ברוך יערי את תחום העיתונות של מטה, ופנה לירושלים של מעלה. הוא עזב את רחוב יפו ואת קריית הממשלה, והלך למאה שערים ולעיר העתיקה.

תערוכות צילום רבות ידעה ירושלים, אך התערוכה הזו שונה מכולם.

מאז שנת 1839, עם המצאת המצלמה,
פקדו את ירושלים אלפי צלמים אשר
הנציחו אותה בתמונות רבות, אך רובם
ככולם היו זרים ליהדות בכלל - וליהדות
הירושלמית האותנטית בפרט.
הם צילמו את עיר הקודש כאורחים לרגע,
כמבקרים שבאו מן החוץ -
ולא פעם אף מתוך התנשאות, תיעוב ועוינות.
אין פלא כי הם התקשו לחשוף
את רבדיה העמוקים של העיר.
הם לא השכילו לרדת לעומקו של
הרגש היהודי התוסס
בלבותיהם ובנפשם של אנשי ירושלים.

גם צלמים שהביטו על יהודי ירושלים בעין
אוהדת ובמבט של חיבה, התקשו להתחבר
לעוצמת הפנימיות ולטהרת הנפש
הירושלמית. הם לא ניסו להזדהות עם
האמת ולהתבטל בפני הרוחניות הקורנת.
הם צילמו את האדם, את הפנים ואת
הגוף - ולא הבחינו בצלם האלוקים.

ה ת ע ר ו כ ה ה ז ו ש ו נ ה